

A falun élő értelmiségről

Az értelmiséggel való foglalkozás

A falun élő értelmiséggel való foglalkozás, azok ügyeivel való törődés, irányukban a nagyobb segítő-készség megnyilvánulása — különösen az ellenforradalom óta — komoly változások ment keresztül. Ez nem jelentéktelen kérdés, hiszen szinte elsődlegesen ez szabja meg, hogy a falura került értelmiségi dolgozó hogyan tud beilleszkedni a község életébe, a megbecsülésen keresztül hogyan válhat a község mindenki által elismert, azonos értékű tagjává.

A korábbi évekre jellemző volt, hogy az értelmiség fogalmát leszűkítették, és sok helyen szinte kizárólag a pedagógusokra értelmezték. Ma már ez a fogalom egyre jobban kiterjed a falun élő értelmiség minden rétegére, azt azonban még nem lehet állítani, hogy ószintén értelmiséginek vallja magát mindenki, aki ebbe a társadalmi kategóriába tartozik. Komoly előrehaladás, hogy az értelmiségi problémákkal felkeresik a vezetőket, velük szemben őszinték és nyitnak, ugyanakkor a vezetők részéről is nő a segítőkészség.

A falun élő értelmiség legtöbb vitatott problémája és sok esetben a legészintebben felvetett sérelme, a bizalom kérdéseivel kapcsolatos, ami legtöbbször kettős vonatkozásban merül fel. Egyik vonatkozása a vezetők és általában az értelmiségiek közötti, míg másik a vezetők és a párton kívüli értelmiség közötti bizalom kérdése.

Egyes vezetők erre azt mondják, hogy nem lehetünk általában bizalommal az értelmiséggel szemben, mivel nem mindegyikük olyan, amilyen nek mi szeretnénk. Amilyen mértékig helyes az ilyen értelmű kíváncsi, olyan mértékig igaz is ez a tétel. Valamint azonban figyelembe kell venni. Sem az értelmiségi, sem más, önmagától, gombnyomásra nem válhatik olyanná, amilyennek lennie kell. Mindenki a közösségben, a társadalommal együtt fejlődik és az emberek a fejlődés szintjében, annak fokában különböznek egymástól. Ennélfogva a fejlődésben elmaradottakat, ha vádall elletjük, egyben önmagunk felé is fel kell tennünk a kérdést: mit tettünk és megtejtünk-e mindent az illetők fejlődésének elősegítése érdekében? Ez természetesen nemcsak az értelmiségiekre, hanem mindenkiire vonatkozik, mert a fejlődésben befejezett, kész emberek nincsenek. Különösen fontos a segítség a pártönkivüliek számára, mert ők sok vonatkozásban távolabb állnak a szervezett politikai képzés és a fejlődést elősegítő egyéb tényezőktől.

A bizalom tekintetében is sokat haladtunk előre. A községi testületi szervek legtöbb helyen már helyesen ítélik meg az értelmiség szerepét, munkájának jelentőségét és fontosságát, így ennek alapján bizalommal vannak velük szemben, és ennek megfelelően foglalkoznak azok problémáival. Az egyé-

ni nézetekben azonban még akad hiányosság. Még találkozhattunk az utasítgatás, a parancsolgatás módszerével, de több más olyan jelenséggel is, melyek arra mutatnak, hogy a kölcsönös bizalom egyes helyeken csak látványos áll fenn, az lényegében nem őszinte és ennek jelei időnként meg is mutatkoznak.

Nehezen koptak el az értelmiségiek megítélésénél a tíz évvel ezelőtti megállapítások, és sok helyen nem veszik figyelembe, hogy az egész társadalommal együtt az értelmiségiek is változtak, fejlődtek. Több helyen az ilyen szemlélet nem engedni bővülni a bizalom körét.

Tagadhatatlan, hogy sokan vannak még olyanok, akik politikailag fejlődésre, a munkában buzditásra szorulnak, de ha ebben számukra segítséget adunk, meggyorsul fejlődésük. Az is igaz, hogy nem lehetünk mindenkiel szemben fenntartás nélkül bizalommal, ez azonban nemcsak az értelmiségiekre, hanem az egész társadalomra vonatkozóan fennáll. Ugyanakkor azonban mindig számolnunk kell az előlegezett bizalom nevelő erejével, ennél fogva ezzel is élni kell.

A falun élő értelmiség alkotó aktivitásának teljes kibontakozását ma még gátolja az a körülmény, hogy sok helyen nem ismerték meg fel teljes mértékben az értelmiség egészének megnövekedett szerepét, nem igénylik kellőképpen azok munkáját, nem bíznak meg mindenki konkrét feladatokkal; illetve a funkciók és feladatok ellátását nagyon szűk körben, csak egyes személyek bevonásával látják biztosítottak. Ennek alapvetően az az oka, hogy minden társadalmi vagy tömegszervezet megnagyító kezében szereti látni ügyeit, ami nagyon helyes, de igaz, hogy erre csak egy vagy két személyt tartanak alkalmasnak, másokkal szemben már kisebb a bizalom. Ilyen értelemben az értelmiség egyes tagjaival szembeni bizalom nem áll arányban azzal a fejlődéssel, melynek azok — különösen az ellenforradalom óta — keresztülmentek. Sokan még figyelmen kívül hagyják, hogy az értelmiség nemcsak számszerűségében növekedett, hanem összetételében, fejlettségében is megváltozott. Egyre többen alkalmassá válnak társadalmi feladatok ellátására. Ennélfogva bátrabban lehet és kell is támaszkodni az értelmiségiek szélesebb rétegeire a társadalmi munka és feladatok

eddiginél arányosabb elosztása mellett.

Tanácsaink, termelőszövetkezeteink a megnövekedett feladatok ellátása érdekében következetesen és minden területen igényeljük az ott élő értelmiség egészének munkáját, segítségét. Szükség van erre a termelőszövetkezetek gazdasági és politikai megszilárdításához, a szocialista község kialakításához, a termelési kultúra fejlesztéséhez, a termelőszövetkezeti parasztság általános és szakmai műveltségének emeléséhez, világnézetének, gondolkodásának formálásához. Fokozottabban be kell vonni a falu értelmiségét a helyi intézkedési és feladattervek készítésébe, valamint az abban foglalt feladatok végrehajtásába. Ezzel közelebb kerülnek a község életéhez és problémáihoz, a konkrét feladatok ismerete és végzése közben közelebb kerülnek a lakossághoz, az értelmiség különböző rétegei pedig egymáshoz.

A II. ötéves terv utolsó éveire megszabott feladatok elvégzésén fáradozunk. Községeink is formálják hosszabb időre szóló távlati terveiket, amihez feltétlenül igénybe kell venniük az ott élő értelmiség munkáját, segítségét. Fontos, hogy azok is megismerjék és cselekvő részét vegyék azok elkészítésében, mert részt kell venniük azok végrehajtásában, de azok tartalmazzák az értelmiségi munka új, egyszerű perspektíváit is.

Falun élő értelmiségünk zöme magáévá tette a párt célkitűzéseit, a munkásszállyal és dolgozó parasztsággal közösen tevékenykedett a szocializmus alapjainak lerakásában. Arra kell törekednünk, hogy értelmiségünk tehetségének és tudásának teljes felhasználásával munkálkodjék a szocializmus teljes felépítése érdekében.

Megjutalmazták a legjobb közönség szervezőket

A Szegedi Szabadtéri Játékok idei előadása előtt az SZMT és a játékok igazgatósága versenyt hirdet az üzemek, vállalatok közönség-szervezőit. A verseny eredményeit most értékelték és **Tari János,** a Szegedi Szabadtéri Játékok igazgatója tegnapi szombat délelőtt az SZMT székházának József Attila termében rövid ünnepségen átadta a jutalmakat a legjobb közönség-szervezőknek.

Jutalmat kapott **Lippai Margit** az újszegedi szövőgyár, **Török Ferencné** a cipőgyár, **Csorba Béláné** a ruhagyár, **Nagy Józsefné** a ME-SZÖV, **Jurka József** a DÁV, **Jäger Ernő** a szalámigyár, **Szerényi László** a postaigazgatóság, **Mészáros Tibor** a II. kerületi tanács, **Zsiga Antalné** a Délrost, **Noel Fülöp** né az ecsetgyár, **Biró Györgyné** a köztisztasági vállalat, **Dunai József** a Magyar Nemzeti Bank, **Szabó Emil** a KISZÖV, **Hiti Eszter** a vízügyi igazgatóság, **Csécséi Imrőtné** a MÁV, **Herceg Jánosné** a 10-es Autóközlekedési Vállalat, **Densz Sándorné** az orvosegyetem gazdasági hivatala, **Kiss Erzsébet** a Gyógyszertár Vállalat dolgozója, **Lacsán Ferenc** a MÁV Petőfi Sándor Művelődési Otthonának igazgatója, és **Szögi Mihály,** a ruzsai szakmaközi bizottság tagja.

Az emberség ünnepe volt

Jubileum a vakok intézetében

Szombat délelőtt a szeles, bujkáló napos időben a vakok szegedi intézetének fel-díszített udvarán, a kirakott széksorokon összegyűlekedtek, akik meg kívánták ünnepelni az intézmény fennállásának 50. évfordulóját. Látszatra ez is olyan ünnepség volt, mint minden jubileum: az igazgató — **Marchánszky Józsefné** — ismertette az intézet történetét, az Egészségügyi Minisztérium szociálpolitikai főosztályának vezetője — **Jakab Anna** — beszélt a vakok helyzetében a **felszabadulás után** bekövetkezett változásokról, dr. **Körner György,** a Vakok és Csökkentlátók Szövetségének főtitkára köszöntötte az ünnepelőket és köszönetet mondott az intézet egyik lakója, **Kántor Margit** is. **Virágokat adtak és kaptak,** majd műsor következett, ahogy ez

már lenni szokott a legtöbb jubileumon. De talán elnézik nekem mindazok, akik közreműködtek az ünnepség sikerében, hogy nem szabályos tudósítás módján emlékezem meg az eseményről. Még csak nem is róluk, hanem az **arcokról** kívánok írni. Amikor ugyanis **Bán Sándor,** a Zeneművészeti Szakiskola tanára feketé szemüvegben elhelyezkedett a zongoránál, önkéntelenül is az arcára, majd a többi arcra, sorstársaiéra tekintettem. S azután egyre az arckokat kellett nézmem, melyek **nagy emberi tanulmányt** szolgáltathattak volna festő ismerőseimnek is. Ezek az arckok különféle »nézetek« — igazában befelé. **Bányász Ilona** színművész szavalatára az érzelmek akkordjai futottak át az arckokon: **élményeik és érzéseik rezonáltak.** Mint ha az ember amennyit elve-

sztítet a külső világból látásával, annyit nyerte a **lélek belső világában.** **Bordás Dezső** zengő énekének szinte a partitúráit lehetett leolvasni róluk. Látni lehetett rajtuk az élmény mélységét, hullámlásait, kétség nem férhetett hozzá, milyen jött, hogy képletesen szóljak, milyen »vérátömlesztés« volt ez a kis műsor, s ez is az élet lüktetését továbbította világukba. S amit a beszélők elmondtak, itt mutatkozott a valóságban: túl a régi lealázó kegyelemenyéren és nyomorgásra, a mai közel ezerforintos havi személyenkénti ellátás hideg számadatánál is többet mond az, ahogy nemcsak testi, de **gondolkodó emberi mivoltukban is egyenrangú emberként élhetnek.** Ez a jubileum érteket az emberségnek az ünnepe volt.

N. F.

Elindul a vízen a 417-es

— A 417-es uszály víze bocsátásra készen áll! — jelentí Bodó »szaki«, a hajóács-csoport vezetője Erdei Károlynak, a tápéi hajójavító telepvezetőjének. Nagy esemény készül tehát a tápéi sójateren: egy 130 tonnás uszály víze bocsátása. A sójater előkészítése, bemérése nagy hozzáértést kíván, mert ha csak alig néhány centis eltérés van a pálya vastag tölgyfagerendái között, az uszály tönkremehet. Mestere, szakembere ennek a hajóács-csoport vezetője, aki hosszú évek óta készíti elő a sójateret. Most éppen az utolsó ellenőrzést végzi az uszály körül.

Ar uszály víze síklik

Egy óra van, már minden készen áll a víze bocsátásához, a sójateret becsírozták. A feketére festett uszályt csupán két drótkötél tartja. Közélemben mindössze két ember tartózkodik, és a telep amatőr fényképészei lesben állnak a közeli vontatóhajó fedélzetén.

Néhány várakozással teli perc, és Bodó Károly jelt ad az »egér« szétverésére. Az egymásba illeszkedő vaspán-tokat nevezik így, melyek a

130 tonnás monstrumot az utolsó pillanatig tartják. Amint elhangzik az »úsd szét« vezényszó, a hatalmas test lassan megmozdul, majd hirtelen felgyorsulva húsz kilométeres sebességgel a víze csapódik. Nyomában füstölögnek a sójafák, körülötte pedig szökőárként csapnak fel a folyó hullámai.

Összkomfort a hajósnak

Az uszály lakórésze modern, központi fűtéssel, beépített bútorokkal, hideg-mele vízzel látták el. Már csak a belső berendezési munkálatokat kell elvégezni: a kabinokban a kárpitosmunkát, festést, a zuhanyozót és a beépített konyha felszerelését. Ha ez kész lesz, az uszály a többiekkel együtt járja majd a Tiszát, gyomrában 400 tonna teherrel. Egyik kiöregedett társát fogja kiszorítani a vízi forgalomból, a hajósnak nagy öröme.

Ar igari szoron a tél

A tápéi hajójavítóban most is sok a munka, de az igazi szezon náluk a téli időszak, amikor a folyót jégpáncél borítja. Ide térnek javításra a hajók, motoros vontatók, uszályok, kompok, s tavasszal kijavítva, újrifestve hagyják el a telepet.

Nem lenne teljes a képünk meg az itt készült s a forgalom számára már tavaly átadott tápéi és a többi kompot, melyek a folyó más részein bonyolítják le az átkelést.

Olyan gördülékenyen megy a munka, mintha semmi probléma nem lenne. Így is van — erősíti Erdei Károly —, anyagihiányra nem panaszkodhatunk. Nálunk csak az időjárás viszonyosságai akadályozhatják a munkát.

A jövő héten a 417-es uszály elindul a Tiszán, és a tápéi hajójavító dolgozói már a következő építéséhez fognak hozzá.

Jó utat, 417-es!

Varga Edit

Több mint 60 csókutat készítettek a Napsugár Tsz gazdái

A ruzsai Napsugár Termelőszövetkezet gazdái sokféle specialitást mellett a csókút-készítésben is nagyon jártasak. Idén nyáron a tsz csókútfúró és készítő brigádjára több mint 60 csókutat helyeztek üzembe. Ezek egy részét a háztáji gazdaságok és a szomszédos tsz-ek számára készítették, s a nyári forró napok idején ezek a csókutak igen jó szolgálatokat tettek a gyümölcstermés gyarapításában. Az őszibarackfák, ahol már működtek a csókutak, átlagosan 10—15 százalékkal nagyobb termést adtak, mint a nem öntözött gyümölcsösök. Különösen az úgynevezett **ikerkutak** váltak be. Ezekből a kutakból per centenként több mint 200 liter vizet kapnak a gazdák.

Az idei jó tapasztalatokon felbuzdulva az őszön és jövőre még sokkal több csókutat készítenek majd. A megyei AGROKER Vállalat máris biztosította a szükséges anyagokat az új csókutakhoz, csupán szítaszövetben mutatkozik még némi hiány.

EGY HANG, amely otthont jelent

(Megjelent az úvidéki Magyar Szó augusztus 31-i számában.) Szegeden kitűnően éreztem magam. Mindjárt az első estén, a Trubadúr-előadás hétezer nézőterén, megismerkedtem egy rendkívül kedves emberrel. Városnéző sétáim minden fennmaradt idejét ezzel az én Tibor barátommal töltöttem. A számomra új izű presszókávé mellett elbeszélgettem vele mindenről, ami Szeged életében érdekelt. A néhol Noviszád, néhol meg Szabadka egy-egy utcájával kísértő városban valahogy otthonosan mozogtam, tövéren folydogáló

gyorsan megismerem főbb útvonalaikat, amelyeket a Duna jutott el után körzövel és vonalzóval rajzoltak meg.

Tibor barátommal egy forró délután kísértünk a Tisza-híd tövében elterülő part-füldőre. Végigveztem a termálmedencék vizének meleg ségi skáláját, az egyik kioszkban megbirkózottam egy üveg kitűnő Kinizsi-sörrel, utána elnézegettem az ősz-folydogáló előkészület után, —

az óra éppen negyed négyre járt, — a hangszóróból felcsendült rádióink reklámműsorának bejelentő zenéje. Utána bemondóink hangja. — Horváth Rózsáé, Berki Jóskaé, Tobdzsity Natasaé... Ismerős hangok, amelyek melegségükkel, gondtalanságukkal nekem az otthoni emlékek és a honvágy csendes, de annál mélyebben markolt belém. Egyszerre szerettem volna otthon lenni, olyan sebesen, ahogyan a gondolat győzi le a távolságot. És ekkor, e csendes előkészület után, —

Hanghullámok láthatatlan szárnyán utánam repült egy csekélyke melegség, amit a távolban, még az őszinte barát szíve sem pótolhat teljesen.

Aladik János

Szegedi Textilművek keres

azonnali belépéssel

gyakorlattal rendelkező vasasztergályos és lakatos szakmunkásokat, valamint segéd munkásokat és parkettázókat. Jelentkezni lehet a Szegedi Textilművek munkaügyi osztályán. K. 634

mindennap üzemel

a gőzszáltályokon. Nyitás: reggel 7 óra, zárás este 19 óra. Az iszap- és győzöszáltályok rendje változatlan marad. A KERTFÜRDŐ szept. 8-val bezár. Fürdőigazgatóság. S 73708

Adminisztrátort,

lehetőleg SZTK-gyakorlattal azonnali belépésre felvesz a Vajhát Kendergyár. K. 631